

Notă Explicativă: Extremismul de dreapta

Ce este această Notă Explicativă?

Această Notă oferă informații despre Extremismul de Dreapta și diferitele sale forme și manifestări. În plus, oferă câteva recomandări pentru prevenire/intervenție, precum și câteva link-uri pentru consiliere și lecturi aprofundate.

- Ce este Extremismul de Dreapta? Grupuri și partide radicale și ideologie extremistă.
- Atitudini și comportamente de dreapta. Diferite fațete ideologice și acțiuni, inclusiv muzică / modă și violență.
- Noi tendințe: Noua Dreaptă și Mișcarea Identitară, Acceleraționismul violent și Terorismul de dreapta, rolul Internetului și al Social Media.
- Cât de răspândit este Extremismul de Dreapta? Există partide de extremă dreaptă, organizații radicale și ideologie de dreapta în rândul populației din Europa.
- Ce măsuri puteți lua împotriva extremismului de dreapta? *Cinci Pași de Curaj Civil* și protejarea victimelor.
- Link-uri către Consiliere, lecturi suplimentare și website-uri.

Ce este Extremismul de Dreapta?

Extremismul de dreapta cuprinde atitudini și comportamente care sunt îndreptate împotriva elementelor centrale ale unei democrații liberale: demnitatea umană, alegeri libere și corecte și respectarea statului de drept. Acest lucru face ca extremismul de dreapta să fie în antiteză cu democrația. Fenomenul *extremismului de dreapta include partide și organizații de extremă dreaptă, grupuri cu sau fără apartenență formală conectate în rețele, adesea prin internet. De asemenea, include atitudinile extremiste ale populației care sunt preluate de partidele și curentele de extremă dreaptă și prin intermediul cărora sunt alese partidele de extremă dreaptă sau extremismul de dreapta devine tolerat sau chiar pledat pe căi subliminale.*

În ideologia de dreapta, comunitatea națională este definită drept etnică și exclusivă, adică „völkisch”: numai cei care aparțin presupusei lor „rase” aparțin poporului. Extremiștii de dreapta consideră că poporul lor, națiunea lor și „rasa” lor sunt superioare celorlalți

și sunt pregătiți să susțină această percepție utilizând violența. Tranzițiile dintre extremismul de dreapta și populismul de dreapta sunt fluide. Ideologiile lor sunt similare sau chiar identice; extremiștii de dreapta folosesc retorica populistă de dreapta. Organizațiile și actorii sociali ce îmbrățișează aceste ideologii sunt adesea în strâns contact și fac schimburi de idei. În timp ce extremiștii de dreapta vor să răstoarne sistemul democratic și să creeze o dictatură, relația dintre populismul de dreapta și democrație nu este la fel de clară.

Atitudini și comportamente specifice orientării de dreapta

Ideologia de extremă dreapta se manifestă la nivelul atitudinilor prin susținerea unei dictaturi de dreapta, a banalizării socialismului național, a naționalismului, a atitudinilor rasiste și anti-imigranți, a antisemitismului și darwinismului social (adică ideea că unele popoare sunt superioare altora). La nivel de comportamente, extremismul de dreapta se manifestă prin alegerea partidelor de extremă dreaptă, activarea în organizații și / sau grupuri de extremă dreaptă, propagandă extremistă de dreapta (de exemplu, negarea Holocaustului și celebrarea trecutului național-socialist din Germania) și acte de violență sau sprijinirea actelor de violență pentru a pune în aplicare aceste idei (de exemplu, profanarea cimitirelor evreilor, crime împotriva membrilor grupurilor vulnerabile, de exemplu, împotriva refugiaților sau a persoanelor fără adăpost). Funcționarii și cadrele partidelor / organizațiilor extremiste de dreapta sunt de obicei mai moderați, ei neparticipând neapărat la actele violente. Activiștii își asumă sarcina de a edifica extrema dreaptă și de a derula campanii de publicitate. Pentru adepții grupărilor extremiste de dreapta, accentul se pune deseori pe experiențe de grup și acțiuni violente, bazate pe ideologia lor; unii sunt implicați și în alte infracțiuni precum consum sau trafic de droguri. Astfel, tinerii se alătură grupurilor extremiste de dreapta deoarece li se oferă activități de agrement, caută senzații, găsesc contacte sociale și sentimentul de apartenență și își pot exercita puterea asupra celorlalți. Ei sunt aproape întotdeauna naționaliști, xenofobi, antisemiți în atitudinile lor, dar nu împărtășesc neapărat o perspectivă asupra lumii și vieții de extremă dreapta. *Muzica/concertele și moda extremiștilor* joacă un rol deosebit de important în

procesul de aderare la extrema dreaptă. Pentru a părăsi scena extremismului, este nevoie atât de efort în ceea ce privește schimbarea ideologiei extremiste cât și de oferirea unei alternative din punct de vedere al stilului de viață.

Noua Dreaptă

Extremismul clasic de dreapta era adesea ușor de recunoscut prin aspectul membrilor săi; neo-naziștii erau rași în cap, purtau cizme de luptă și aveau tatuaje cu swastika. Între timp, extremismul de dreapta apare adesea sub forma așa-numitei „Noii Drepte”. Noua Dreaptă reprezintă o ideologie etnică similară, dar într-o formă modernizată transpusă prin termeni și concepte de „etnopluralism” și „identitate” etnică. În SUA mișcarea Alt-Right (Alternative Right - Alternativa Dreaptă) este una dintre ele. Cea mai cunoscută mișcare din Europa este „Mișcarea identitară” (Identitarian Movement - ID), care folosește simbolul grecesc Lambda (λ), un simbol al rezistenței. ID-ul urmărește în mod explicit strategia ridiculizării prin omiterea și banalizarea mesajului său ideologic. Ei răspândesc mitul conspirației unui presupus „schimb de populație”, condus de o elită liberală, cosmopolită; adesea antisemitismul rezonază cu această idee. Ei apelează la „rezistență” împotriva acestor presupuse evoluții.

Terorismul de dreapta și „Acceletarismul”

Organizațiile vechiului și noului extremism de dreapta se reunesc din ce în ce mai mult, unite sub sloganul „Supremația albă”. Descrisă sub sloganul „Acceletarism” (acclerație), în prezent se răspândește o nouă formă de acțiune, ai cărei adepți consideră alte mișcări de dreapta ca fiind prea lente. Ei speră că asasinatele și haosul vor răsturna democrația și vor duce la instituirea unui sistem fascist. Unii dintre asasinii recentelor atacuri teroriste de dreapta se regăsesc în această ideologie și își imaginează că fac parte dintr-o comunitate elitistă. Unii acționează ca „lupi singuratici” (precum Anders Breivik, care a ucis tinerii ce au participat la o tabără de vară a partidului social-democrat pe Insula Utøya, în Norvegia în 2011), alții în celule mici dedicate „rezistenței fără lider”. Cu toate acestea, terorismul de dreapta nu este un fenomen nou (printre altele, a existat un atac terorist de dreapta la Oktoberfest în Munchen, în 1980, în urma căruia numeroase persoane au fost ucise sau rănite).

Rolul Internetului și Social Media

Răspândirea extremismului de dreapta este facilitată și accelerată de internet și de social media. Astfel, rețeaua este plină de mituri ale conspirației, parțial răspândite în mod deliberat de troll-uri extremiste de dreapta, parțial, în mod naiv și uneori voit răspândite de utilizatori, parțial distribuite prin algoritmi care promovează conținuturi stimulative emoțional și stereotipii. În acest mod ajung chiar și la utilizatorii fără experiență. Platforma extremistă de dreapta se clădește prin intermediul internetului, local, național și internațional. În acest fel, participanții pot fi recrutați rapid pentru demonstrații. Asasinii și-au răspândit mesajul pe internet într-o manieră orientată pe a câștiga faimă.

Partidele de extremă dreapta și organizațiile radicale

În aproape toate țările europene există partide de extremă dreaptă. Uneori, nu este foarte clar dacă sunt de extremă dreapta sau de extremă dreapta populistă sau chiar își schimbă imaginea. De exemplu French Rassemblement National (fostul Front Național) al lui Marine Le Pen and și Lega italiană se prezintă recent mai moderat în timp ce AfD-ul german se radicalizează. Partidele de extremă dreaptă diferă prin caracterul lor fiind conservatoare naționale, eurosceptice ale extremismului de dreapta. La ultimele alegeri pentru Parlamentul European, partidele de extremă dreapta au avut mai mult succes ca niciodată, primind un sfert din voturi. Succesul partidelor de extremă dreaptă variază: de exemplu 34% pentru Lega în Italia, 12% pentru Alternativa pentru Germania (AfD), 6% pentru Jobbik în Ungaria, plus 52% pentru partidul populist de dreapta Fidez. AfD este parțial clasată drept extremă dreaptă și este monitorizată de Oficiul pentru Protecția Constituției. Partidul Național Socialist din Germania (NPD), în schimb, a pierdut voturi. În Europa, partidele de extremă dreaptă au mai mult succes în mediul rural decât în zonele urbane.

Există, de asemenea, organizații de extremă dreaptă în aproape toate țările UE. Unul dintre cele mai cunoscute este „Blood and Honor” (Sânge și Onoare) cu toate ramurile sale, inclusiv Combat 18 (în extremismul de dreapta 18 reprezintă literele inițiale ale lui Adolf Hitler în alfabet). Organizațiile extremiste de dreapta sunt foarte bine conectate în Europa și se întâlnesc, de exemplu, la concerte ale grupurilor extremiste de dreapta.

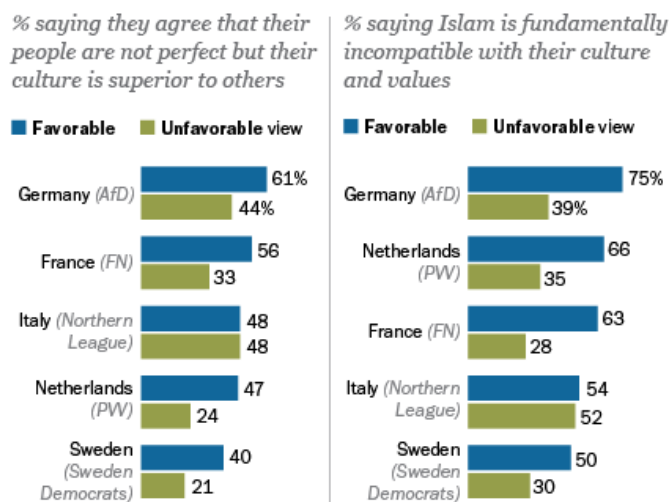
Infrafracțiuni motivate de ură

Există, de asemenea, manifestații extremiste de dreapta și acte motivate de ură împotriva anumitor minorități în toate țările UE. Infrafracțiunile motivate de ură sunt acte xenofobe, antisemite, împotriva romilor, acte homofobe sau violente îndreptate împotriva grupurilor vulnerabile, inclusiv a persoanelor fără adăpost; în fiecare țară a UE, oameni au fost deja atacați sau chiar uciși în mod deliberat din cauza apartenenței la grupul lor. În Germania, acestea includ cele zece crime ale Subteranului Național Socialist (NSU) cunoscute până în prezent și uciderea lui Walter Lübcke, președintele de district din orașul Kassel, Germania, în vara anului 2019.

Ideologie de dreapta în rândul populației UE

Fragmente de ideologii extremiste de dreapta pot fi găsite și în populația generală. Suținătorii partidelor de dreapta nu sunt doar nemulțumiți de politica din țara lor, dar sunt și mai naționaliști și etnocenștrști comparativ cu alegătorii care nu favorizează aceste partide (a se vedea graficul).

Supporters of populist parties are more likely to believe that their culture is superior and that Islam is incompatible with their values

Source: Survey conducted April-August 2017 in 15 countries.

PEW RESEARCH CENTER

În general, atitudinile de extremă dreapta nu au crescut în cadrul populației în ultimii ani. Cu toate acestea, în unele țări precum Germania, polarizarea devine evidentă: majoritatea se consideră democrați,

în timp ce o minoritate nu foarte mică, puternică și predispusă la violență împărtășește în mod clar ideologia de extremă dreapta și este pregătită să voteze cu partidele de extremă dreapta.

Extremismul de dreapta nu este doar o problemă a tinerilor. Cu toate acestea, tinerii adoptă mai ușor atitudini și comportamente din partea societății în care cresc. În timp ce alegătorii și membrii grupurilor și grupărilor de extremă dreapta sunt predominant bărbați, atitudinile de extremă dreapta sunt împărtășite mai puțin de femei. Cu excepția câtorva femei din linia întâi, femeile din organizații de extremă dreapta își desfășoară activitatea mai retras (de exemplu, organizarea de evenimente, înregistrarea demonstrațiilor). Astfel, femeile ajută organizațiile extremiste de dreapta să obțină o imagine mai inofensivă.

Ce să faci împotriva extremismului de dreapta?

Pe baza modelului în 5 pași al Curajului Civil în Prevenția și Intervenția împotriva Extremismului de Dreapta pot fi luate următoarele măsuri (cea mai importantă este protecția victimelor).

1. *Recunoaște extremismul de dreapta:* Cunoașterea și acordarea atenției codurilor și muzicii specifice extremei drepte; sensibilitate la ideologia noii drepte.
2. *Luarea în serios a extremismului de dreapta:* pozițiile extremiste de dreapta sunt dincolo de cadrele democrației și, prin urmare, nu sunt un caz pentru un „schimb de opinii” în discursul social; neoferirea unui forum noilor actori de dreapta și explicarea clară a acestui lucru cu ajutorul valorilor democratice ale propriei instituții; „neutralitatea” în instituțiile de învățământ nu înseamnă libertate de valori; nepermiterea banalizării sau suprimării declarațiilor și crimelor ideologice.
3. *Asumarea responsabilității:* Oferiți sau asigurați protecția victimelor directe ale extremismului de dreapta; faceți din extremismul de dreapta un subiect de discuție (eventual în propriile instituții, comunități); planificați și implementați acțiuni publice pentru a lua o poziție în numele celor pasivi; implicați alte persoane responsabile; nu luați parte la răspândirea sloganurilor în discuțiile obișnuite sau a zvonurilor despre „străini”,

Acest document a fost creat în contextul proiectului european **CHAMPIONS - Cooperative Harmonized Action Model to Stop Polarisation in Our Nations**. A fost finanțat prin European Union's Internal Security Fund — Police în cadrul Acordului de grant Nr. 823705. Pentru mai multe detalii consultați website-ul oficial al proiectului: <https://www.championsproject.eu>

adresați-vă direct persoanei care face astfel de afirmații (în acest caz, în mod excepțional, puteți aduce dovezi).

4. *Cunoașteți strategiile de acțiune:* Acționați inteligent raportat la acest fenomen și în ceea ce privește intervenția / prevenția lui (de exemplu, pe platforma online CHAMPIONS); contactați ONG-uri din domeniul educației pentru democrație pentru consultanță; căutați sfaturi referitoare la lupta împotriva extremismului de dreapta.

5. *Acțiuni:* Crearea de rețele cu actorii locali (poliție, autorități locale, asistență socială, școli, ONG-uri în domeniul educației pentru democrație); „Să încerci să ai un dialog cu cei din extrema dreaptă” este inutil, dar pentru cei din jurul tău este important ca tu să contracarezi comentariile instigatoare la ură și să iei o poziție, să expui activitățile extremiste de dreapta și să le explici (de ex. studenților); să organizezi cursuri de instruire (de exemplu pe tema instigării la ură prin intermediul internetului); informarea presei locale despre extremismul de dreapta, fără a le acorda prea multă atenție actorilor săi, făcându-i astfel „eroi”; aplicarea dreptului civil, de reglementare și a dreptului penal (de ex., nu permiteți demonstrații în piețele centrale; preveniți închirierea de spații pentru evenimente extremiste de dreapta prin intermediul unor discuții informative cu proprietarii); raportați graffiti-uri cu tematici de extremă dreapta către municipalitate sau poliție; depuneți plângeri cu privire la comentarii instigatoare la ură răspândite pe Internet (de exemplu, pe Facebook) sau prin reclame la partidele extremiste de dreapta publicate în pliante publicitare; participați la festivaluri ce promovează democrația în mod public pentru a comunica susținere și a nu lăsa spațiu public naștilor (de exemplu, puteți duce afișe împotriva xenofobiei pe stadioane, la meciurile de fotbal); sprijiniți financiar ONG-urile / centrele de consiliere pentru democrație.

6. *Protejează victimele, nu te pune în pericol:* Nu stați deoparte dar nici nu faceți pe eroii - dacă asistați la atacuri extremiste de dreapta nu acționați singuri, ci căutați sprijin și acționați

împreună, sunați la poliție, scoateți victimele din centrul atenției; de asemenea, în caz de reclamații și acțiuni în zona locală / cartier, acționați împreună cu alții pentru a nu fi recunoscuți ca individ; nu folosiți numele complet în cazul obiectivelor pe internet.

Consiliere

România:

www.antidiscriminare.ro

Lecturi suplimentare

România:

Climescu, Al. - *Extremismul de dreapta online in România*, Ed. INSHR, București, 2013

<http://library.fes.de/pdf-files/bueros/bukarest/14104.pdf>
 [Babeș, A.; Bărbulescu, A. - *Ghid de coduri, simboluri și însemne ale extremei drepte în România*]

Website-uri, informații suplimentare

România:

<https://www.riseproject.ro/film-documentar-oamenii-noii-drepte/> (**Documentar Rise Project: Oamenii noii drepte**)

<http://www.nu-extremismului-de-dreapta.ro/index.php/galerie>

Autor: Prof. Dr. Beate Küpper (Hochschule Niederrhein)

Acest document a fost creat în contextul proiectului european **CHAMPIONS - Cooperative Harmonized Action Model to Stop Polarisation in Our Nations**. A fost finanțat prin European Union's Internal Security Fund — Police în cadrul Acordului de grant Nr. 823705. Pentru mai multe detalii consultați website-ul oficial al proiectului: <https://www.championsproject.eu>